

УКАЗАНИЯ ЗА СЪСТАВЯНЕ НА УЧЕБНИ МАТЕРИАЛИ ЗА НУЖДИТЕ НА ДИСТАНЦИОННОТО ОБУЧЕНИЕ

I. Указания за съставянето на електронни учебни материали

Съставянето на учебни материали за нуждите на дистанционното обучение изисква специфичен подход, който да обхване различни аспекти на ученето от разстояние. Необходимо е да се спазват следните правила:

1. По отношение на дизайна на учебните материали

- Адаптивен дизайн, който позволява на обучаемите да достъпват ресурсите от различни устройства – настолен компютър, таблет, смартфон.
- Дружелюбен интерфейс с интуитивна навигация, интуитивно структуриране на менютата и бутоните, ясно обособени елементи и консистентност в цялостния дизайн.
- Подходяща цвятова схема с достатъчен контраст между текста и фона за улесняване на четливостта.
- Използване на лесно четим шрифт с подходящ размер, както за основен текст, така и за заглавия.
- Използване на качествени информативни графични изображения, които ясно представят учебното съдържание и предизвикват визуален интерес.
- Разделяне на текста на параграфи с подходящи заглавия и подзаглавия, точки и подточки.
- Спазване на основните принципи за дизайн на учебни материали – близост и групиране на свързаната учебна информация, повторемост на елементи от дизайна за постигане на консистентност, контраст за постигане на йерархия между съдържателните елементи и подравняване на обектите един спрямо друг.

2. По отношение на съдържанието на учебното пособие

- Съответствие на учебните материали с учебната програма, учебния план и държавни образователните стандарти.
- Определяне на конкретни образователни цели и очаквани резултати от обучението, които да съответстват на *Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот*.
- Образователният материал трябва да бъде адаптиран към потребностите, интересите и нивото на предварителни знания на целевата аудитория, както и да подпомага поставените образователни цели.
- Използване на интерактивни уроци и упражнения, тестове, въпроси за обсъждане, виртуални лекции, разнообразни задачи, сценарии и казуси, които стимулират обучаемите за активно участие в учебния процес и прилагане на знанията на практика.
- Използване на мултимедийни елементи: анимации, видео, аудио, графики, изображения и диаграми, които подпомагат усвояването на учебния материал.
- Включване на елементи, допълващи стандартното учебно съдържание, като видеоуроци и екранни записи, които по-лесно визуализират концепции и процеси, симулация на ефекти и процеси, приложения и др.
- Учебното съдържание да е разпределено в сходни структурни единици (раздели, модули, теми, подтеми) и да е представено, следвайки общ шаблон.
- Коректност и точност на учебното съдържание, използване на актуални и достоверни литературни източници.
- Предоставяне на достъп до препоръчителни ресурси, допълнителни източници, препратки и материали, които подпомагат обучението по дисциплината.

- Обективност и непристрастност при представяне на информацията, подкрепа на аргументите с релевантни доказателства.
- Използване на ясен, четим и грамотен език; избягване на двусмислие; проверка на правописа и граматиката, за осигуряване на висок стандарт на езиковата коректност. Езикът, изложението и нивото на трудност и сложност трябва да са подходящи за нивото на обучаваните.
- Коректно цитиране на литературните източници при използване на чужд текст и спазване на авторските права по отношение на дизайн, графика, икони и други съдържателни компоненти.

3. По отношение на методиката за създаване на учебни материали

- Ресурсите следва да предоставят адаптивен дизайн, който отговаря на специфичните стилове на учене на целевата аудитория. Вариацията в методите на обучение, като използване на видеоуроци, аудио материали и текстове, осигурява изчерпателно покритие на материала.
- Адаптивност на поставените цели, измерими и адаптирани към потребностите на целевата аудитория.
- За да постигане на ефективно обучение, материалите трябва да бъдат персонализирани за целевата аудитория. За тази цел в тях трябва да се използват примери и казуси от реалния живот, както и задачи, които отразяват специфичните интереси на обучаемите.
- Поддържане на непрекъсната конструктивна обратна връзка с обучаемите с цел подобряване на учебния процес.
- Поставяне на акцент върху креативността, уменията за решаване на проблеми и критичното мислене на обучаемите.
- Осигуряване на документация – предоставяне на ясни и подробни инструкции и насоки за използване на учебните ресурси. Осигуряване на помощ и често задавани въпроси, които предоставят бързи и лесни отговори на потребителите.

4. По отношение на технологичното изпълнение на учебното пособие

- Възможност на учебното пособие да се адаптира към различни устройства и разделителни способности на екрана.
- Съвместимост с различни операционни системи и интернет браузъри.
- Минимални изисквания към конфигурацията на компютъра и към необходимия допълнителен софтуер.
- Гаранция за сигурност и защита на личните данни на потребителите.
- Контрол на достъпа до учебното пособие за защита от неоторизиран достъп.
- За създаването на учебните материали да се използва лицензиран или свободно разпространяван софтуер.
- Използване на универсални документи с вградени шрифтове, като например форматът PDF и други.
- При създаване на HTML документи да се използва кодиране на кирилица и стандартни стилове.
- Учебните материали да са проектирани с възможност за многократно използване, допълване и подобрене на учебния материал.

II. Концепция за съставяне на учебни материали за дистанционно обучение

Темите включени в учебното пособие трябва да са подредени в логическа последователност, а изложението трябва да е съобразено с аудиторията и условията на самостоятелно учене и самоподготовка. Преподавателят трябва да се стреми да постигне следните качества на учебното пособие:

1. Ясна структура, логическа последователност и изчерпателност на учебното съдържание.

2. Достъпност на езика, подходящ стил на изразяване
3. Насърчаване на обучаемия за самостоятелно обучение с използване на електронните ресурси – въпроси за проверка на знанията, задачи за упражнения, казуси, които стимулират обучаемите да анализират реални ситуации, примерни тестове за самоподготовка и самооценяване, примерни тестове за проверка на степента на усвояване на материала, групови проекти, създаване на портфолио и др.
4. Да са посочени примерни задачи за активна форма (курсова работа, курсова задача, реферат), ако е предвидена такава в учебната програма.
5. Ако учебният материал съдържа съкращения и специални термини трябва да има списък на съкращенията и термините.
6. Използване на разнообразни илюстративни материали – графики, таблици, формули, илюстрации, схеми, мултимедийни елементи и др.
7. Завършеност (цялостност) на всяка тема – препоръчително е дадена тема да се разгледа в рамките на една учебен модул.
8. В началото на всеки раздел (глава) трябва да има описани цели на раздела/главата и какви са очакваните резултати, т.е. какво трябва да знае и да може да прави обучаемия в края.
9. Междутематични връзки – преподавателят трябва да акцентира на връзките между различните теми. В началото на всяка тема трябва да има преговор на вече наученото и обвързване с новия материал.
10. В края на всеки раздел (глава) трябва да има:
  - Обобщение на наученото.
  - Въпроси и задачи за проверка на знанията и уменията към раздела.
  - Тестове за проверка на знанията към всеки раздел и/или към цялото пособие, съобразени с теорията за съставяне на тестове.
  - Литература и източници по темата за самостоятелна подготовка, които да разширят темите от учебното пособие.
  - Препратки към допълнителни материали и ресурси.
11. Учебното пособие да може да служи не само при самоподготовка за изпит, но и като източник на знания, умения и компетенции за бъдещото професионално развитие и реализация на обучаемите.
12. Учебното съдържание трябва да бъде публикувано във форма, която е удобна за използване от обучаемите, да се интегрира в платформата за електронно обучение и в максимална степен да отговаря на техническите изисквания, посочени по-горе. Допуска се издаване и на учебник в печатен вид, ако са спазени държавните образователни изисквания за съотношението на между уеб-базирани и други материали за целия магистърски/бакалавърски курс. Обемът на учебното съдържание трябва да съответства на посочените в учебната програма часове.
13. Възможност за обратна връзка – преподавателят трябва да осигурява навременна обратна връзка, което осигурява мониторинг на напредъка на учащите.

III. Специфични характеристики на материалите за дистанционно обучение

- Методите и средствата за обучение обхващат различни подходи, технологии и ресурси, които се използват за подпомагане на образователния процес. Те трябва да са адекватни на съдържанието, целите на обучението и очакваните резултати от дисциплината.
- Инструкциите и указанията за провеждане на обучението да са достъпни и ясно формулирани.
- Методите за оценяване на знанията, уменията и компетенциите на учащите да са ясно формулирани, а средствата за оценка да са практически насочени.
- Учебните единици трябва да бъдат изградени така, че да предоставят подходящо количество информация, което да бъде усвоено за конкретен период от време; да бъдат структурирани по начин, който да подпомага по-лесното разбиране и асимилация на

материала, като в същото време да бъдат практически насочени, да мотивират и насърчават активността на обучавания.

- Учебното пособие да дава възможност за персонализиран подход, адаптиран към индивидуалните потребности и темп на обучаемите.

- Задачите за самостоятелна работа и самооценка трябва да бъдат създадени с оглед на това да предоставят не само възможност за усвояване на учебния материал, но и да зареждат с интерес и мотивация обучаващите, да бъдат добре адаптирани към съдържанието на учебната единица и да изискват критично мислене и творчески подход.

- Да е гарантирана ефективна самооценка на обучаващия се и възможност за конструктивна обратна връзка, което създава подходящи условия за личен и активен образователен опит в процеса на самообучението.

- За всеки обучаван да е осигурена своевременна и ефективна комуникация, за да се изгради доверие, да се разберат неговите индивидуални потребности и да се предостави адекватна подкрепа.

IV. Информация за автора

Учебният материал да съдържа следната информация за авторите:

- Подходяща снимка (препоръчително jpg).
- Кратки биографични данни.
- Научна позиция – звание, степен, университети в които преподава.
- Област от научни интереси.
- Преподавани дисциплини и на кои специалности.
- Информация за контакт (E-mail, Тел., Facebook, Instagram и др.)

Указанията за съставяне на учебни материали за нуждите на дистанционното обучение са приети на заседание на Съвета за Дистанционно Обучение.

Ръководител на ЦДО: .....
/проф. д-р Цветомир Василев/